

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	другий (магістерський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Психологія і педагогіка вищої школи
Шифр та назва спеціальності	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год Лекції: 20 год Практичні заняття: 14 год Самостійна робота: 56 год
Термін вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу. Курс «Психологія і педагогіка вищої школи» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про психологічні закономірності освітнього процесу у закладах вищої освіти та сучасні педагогічні підходи до професійної підготовки фахівців. У межах дисципліни розкриваються теоретичні основи психології особистості студента і викладача, особливості пізнавальної діяльності, мотивації навчання, міжособистісної взаємодії та спілкування в академічному середовищі, а також принципи, методи й форми організації освітнього процесу у вищій школі. Значна увага приділяється проблемам професійного та особистісного розвитку майбутнього фахівця, психологічним аспектам педагогічної діяльності викладача, формуванню педагогічної майстерності, академічної культури й етики, а також впровадженню інноваційних освітніх технологій.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: психологічні та педагогічні закономірності функціонування вищої освіти, особливості навчання і виховання студентської молоді, методи педагогічного впливу та розвитку особистості в умовах професійної підготовки.

Мета курсу: формування у студентів психолого-педагогічної компетентності, здатності усвідомлювати й аналізувати освітні процеси у вищій школі, ефективно організовувати навчальну діяльність, будувати конструктивну взаємодію та застосовувати психологічні знання у майбутній професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомлення з основними категоріями психології та педагогіки вищої школи.
2. Розвиток умінь аналізувати педагогічні ситуації.
3. Приймати обґрунтовані професійні рішення.

4. Формування навичок саморефлексії, педагогічного спілкування та критичного мислення.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, здобутих під час опанування дисциплін гуманітарного й соціально-психологічного циклу, зокрема «загальна психологія», «педагогіка», «академічні студії», «соціальна психологія», «психологія особистості». Вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» базується на знаннях та уміннях, отриманих здобувачами освіти під час здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Постреквізити навчальної дисципліни. Отримані в межах курсу знання й уміння є важливою основою для подальшого професійного становлення студентів, успішного опанування фахових освітніх компонентів, розвитку педагогічної культури, відповідального ставлення до майбутньої діяльності та ефективної самореалізації в освітньому й професійному середовищі.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Спеціальні компетентності	СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях. СК14. Здатність впроваджувати коучингові програми та психологічні технології у професійну діяльність.
Результати навчання	ПРН1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН4 Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПРН5 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН6 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

	ПРН7 Доступно й аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПРН8 Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищенням кваліфікації. ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН15 Застосовувати поглиблені знання з психології кризових ситуацій для здійснення психологічної підтримки та ефективної роботи зі стресовими станами особистості різних верств населення воєнний та післявоєнний періоди.
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					
Змістовний модуль 1. Гуманізація і психологізація системи вищої освіти					
Тема 1	Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань і навчальний предмет	2	1	6	Методи навчання: пояснювально-ілюстративні і проблемно-пошукові методи навчання, лекції-дискусії, аналіз наукових джерел, обговорення ключових понять і категорій педагогіки та психології вищої школи. Інтерактивне навчання, зокрема мозковий штурм та робота в малих групах. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, виконання аналітичних завдань.
Тема 2	Система вищої освіти в Україні, тенденції та перспективи розвитку	2	2	6	Методи навчання: лекції з елементами візуалізації, аналіз нормативно-правових документів, порівняльний аналіз освітніх систем, дискусії, робота з інформаційними джерелами. Самостійна та групова робота, підготовка повідомлень і презентацій. Методи оцінювання: тестовий контроль, захист презентацій, участь в

					обговореннях та виконання письмових аналітичних робіт
Тема 3	Процес навчання у вищій школі	2	1	6	Методи навчання: проблемний виклад, евристичні бесіди, аналіз педагогічних ситуацій, моделювання навчального процесу та застосування інтерактивних методів. Самостійна робота студентів. Методи оцінювання: поточний контроль, виконання практичних завдань, рефлексивні письмові роботи, тестування та модульний контроль
Тема 4	Психологічні особливості педагогічного спілкування викладача зі студентами в умовах ЗВО	2	2	4	Методи навчання: тренінгові методи, рольові ігри, аналіз комунікативних ситуацій, групові дискусії і вправи на розвиток емпатії та рефлексії. Активне обговорення й самооцінювання. Методи оцінювання: спостереження за участю в тренінгах, аналіз практичних ситуацій, усне опитування та виконання творчих завдань
Тема 5	Інноваційні педагогічні технології у ЗВО	2	1	6	Методи навчання: лекції-бесіди, тренінги особистісного зростання, аналіз життєвих і професійних ситуацій, рефлексивні вправи та індивідуальну роботу. Методи навчання спрямовані на розвиток самосвідомості та професійної мотивації. Методи оцінювання: рефлексивне есе, участь в обговореннях, виконання індивідуальних завдань і самооцінювання результатів навчання.
Змістовний модуль 2. Психолого-педагогічні особливості викладання у ЗВО					
Тема 6	Форми організації навчання у вищій школі	2	1	6	Методи навчання: лекції-бесіди, тренінги особистісного зростання, аналіз життєвих і професійних ситуацій, рефлексивні вправи та індивідуальну роботу. Методи оцінювання: рефлексивне есе, участь в

					обговореннях, виконання індивідуальних завдань і самооцінювання результатів навчання.
Тема 7	Професійне становлення особистості здобувача вищої освіти	2	2	6	Методи навчання: лекції-бесіди, тренінги особистісного зростання, аналіз життєвих і професійних ситуацій, рефлексивні вправи та індивідуальну роботу. Методи навчання спрямовані на розвиток самосвідомості та професійної мотивації. Методи оцінювання: рефлексивне есе, участь в обговореннях, виконання індивідуальних завдань і самооцінювання результатів навчання.
Тема 8	Контроль і оцінювання знань здобувачів вищої освіти	2	1	4	Методи навчання: аналіз форм і методів контролю, обговорення критеріїв оцінювання, розв'язання практичних ситуацій і моделювання контролюючих процедур. Методи оцінювання: тестування, виконання контрольних і практичних робіт, аналіз результатів навчання та підсумковий модульний контроль..
Тема 9	Наукова організація праці здобувачів вищої освіти	2	2	6	Методи навчання: інструктивні методи, практичні заняття, консультації, самостійна робота з планування навчальної діяльності. Навички тайм-менеджменту, робота з інформацією та самоорганізації. Методи оцінювання: виконання практичних завдань і поточний контроль.
Тема 10	Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти	2	1	6	Методи навчання: проблемне навчання, дослідницькі завдання, аналіз наукових джерел, підготовка тез, доповідей і мінідосліджень. Формування навичок академічної доброчесності. Методи оцінювання: захист результатів досліджень,

					написання наукових робіт, презентації та підсумкове оцінювання.
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп’ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
	Те ма 1	Те ма 2	Те ма 3	Те ма 4	Те ма 5	Те ма 6	Тем а 7	Тем а 8	Те ма 9	Те ма 10			
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	20	20	100

Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
----------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест – 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

- «А» – 18–20 балів;
- «В» – 16–17 балів;
- «С» – 14–15 балів;
- «D» – 12–13 балів.
- «Е» – 10–11 балів;
- «FX» – менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Психологія і педагогіка вищої школи» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Психологія і педагогіка вищої школи» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упоряд. Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : підручник. 3-тє вид. К. : Ліра-К, 2020. 512 с.

3. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020.
4. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.
5. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Житомир: Державний університет. «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
6. Мухіна Г. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навчально-методичний посібник. Київ : ВД «Дакор», 2020. 178 с.
7. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content>.
8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitkuvishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

Додаткові:

9. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 296 с.
10. Заячківська Н. М. Формування готовності викладачів закладів вищої освіти до використання сучасних освітніх технологій у професійній діяльності // *Нова педагогічна думка*. 2020. № 3 (103). С. 36-40.
11. Мельничук Л. Б., Шкабаріна М. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник. Львів: «Новий Світ- 2000», 2021. 266 с .
12. Туркот Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. К. 2025. 516 с.

Інформаційні ресурси

1. URL: <http://www.info-library.com.ua/> Електронна бібліотека.
2. Болюбаш Я. Я. Державна програма «Вчитель» – поступ назустріч учителю / Я. Я. Болюбаш // <http://www.mon.gov.ua>
3. Інститут корекційної педагогіки і психології, м. Київ. URL: www.ikpp.npu.edu.ua/index.php?limitstart
4. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. URL: <http://psylib.kiev.ua/>
5. Сайт факультету соціології та психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляє наукову фахову онлайн бібліотеку, зокрема понад 20 повнотекстових електронних версій видань з психології. URL: <http://www.socd.univ.kiev.ua/>
6. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/>
7. URL: https://pidruchniki.com/1878100834951/pedagogika/metodologiya_pedagogiki.
8. URL: https://pidruchniki.com/12881017/pedagogika/meta_zmist_organizatsiya_navchalnogo_protseesu_vischih_shkoli
9. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/2233/97/>